

Alapító okirat

Az alapítók

A Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara Interdiszciplináris Doktori Iskola Történész Doktori Program „Európa és a magyarság a 18–20. században” Történész Doktori témája,

a PTE BTK Újkor- és Modernkori Történeti Tanszékei, valamint a PTE Szekszárdi Illyés Gyula Főiskolai Kar Társadalomtudományi Tanszékcsoportja támogatásával

a Doktori Iskola alapító és programvezető *Ormos Mária* akadémikus javaslatára és kezdeményezésére

Modernkori Oroszország és Szovjetunió Történeti Kutatócsoportot hoz létre.

Küldetésnyilatkozat

Az ezen okirat alapján megszerveződő kutatócsoport feladatának tekinti a Pécsi Tudományegyetem, illetve a dél-dunántúli, immáron európai régió vonzáskörzetében élő, a XX. századi orosz-szovjet történelem vizsgálatával akár fő, akár kapcsolt kutatási területként foglalkozó egyetemi oktatók és tudományos kutatók összefogását, a térségben és az universitasban ezen tudományterületen meglévő szellemi erőforrások egyesítését, a kutatómunka hatékonyságának növelése, a tudományterület fejlesztése és a színvonalas oktatói-előadói tevékenység elősegítése érdekében.

Célkitűzés

A leendő kutatócsoport tagjai a klasszikus tudományos műhelymunkára szerveződnek, így céljaik is megegyeznek az alapvetően hasonló profilú, más tudományterületeken vagy a történettudomány más szakágaiban szerveződő műhelyek célkitűzéseivel. Így hazai és nemzetközi konferenciákat kívánnak szervezni, azok anyagát könyvformában közzétenni, közös tanulmányköteteket kiadni, megismernedni szakmai műhelybeszélgetéseken, „workshopokon” egymás munkáival és aktuális

kutatásaival, összehangolni a tudományos feladatokat, közös feladattervekkel pályázni, és ez által növelni a pályázatok hatékonyságát. Doktori védések előtt szakmai-műhelyvitákat tartani, a szakma friss eredményeit nyomon követni, arról recenziókat írni, foglalkozni a téma iránt érdeklődő tehetséges doktoranduszokkal és egyetemi hallgatókkal, így elősegíteni az utánpótlás-nevelést, nyomon követni az orosz nyelv, mint a tudományterület nyelvének helyzetét, saját eszközeinkkel elősegíteni annak oktatását.

A kutatócsoport alapító tagjai

A létrejövő tudományos műhely tagjai autonóm kutatók, egyetemi oktatók, hallgatók és doktoranduszok, akik főállásban egyetemi tanszékeken és doktori programokban dolgoznak, illetve tanulnak, a kutatócsoporthoz szuverén döntésük alapján csatlakoznak, és abból külön indoklás nélkül egyszerű bejelentéssel kiléphetnek. A kutatócsoportban regisztrált tagság szakmai erőt és tudományos presztízst jelent, de nem biztosít munkahelyet és rendszeres jövedelmet, ugyanakkor a nyertes pályázatokból a műhely tagjai a pályázat feltételeinek megfelelően természetesen részesedhetnek. Az együttműködés tanszék-, intézet- és karközi formában zajlik.

A kutatócsoport vezetője

Dr. habil. Bebesi György PhD, egyetemi docens, PTE BTK

Helyettes vezetője

Kolontári Attila főiskolai adjunktus, PhD-jelölt, PTE IGYFK

A kutatócsoport további tagjai

Dr. Harsányi Iván kandidátus, professor emeritus, PTE BTK

Dr. habil. Surányi Róbert kandidátus, egyetemi docens, PTE BTK

Dr. habil. Vonyó József PhD, egyetemi docens, PTE BTK

Bátori Zsolt doktorandusz, PhD-jelölt, egyetemi óraadó, PTE BTK

Polgár Tamás történelem-orosz szakos egyetemi hallgató, doktorjelölt, PTE BTK

Huszár Mihály történész egyetemi hallgató, tudományos asszisztens, PTE BTK

Fojtik Ádám történész egyetemi hallgató, demonstrátor, PTE BTK

Kakasy Bernadett történész egyetemi hallgató, demonstrátor, PTE BTK

A kutatócsoport *személyi összetétele* oly módon alakult, hogy a PTE-n oktató, főhivatásszerűen Oroszország, illetve a Szovjetunió történetével foglalkozó oktatók, kutatók vezetik, más nagy tekintélyű oktatók, akik elsősorban más kutatási területen dolgoznak, s munkájuk érintőlegesen kapcsolódik a fő tevékenységi profilhoz, tagként vesznek részt benne. Nyilván feltűnően jelentős az egyetemista és doktorandusz fiatalok aránya, de ez összhangban áll a műhely alapcélkitűzéseivel, amely az utánpótlás-nevelésre kiemelt figyelmet kíván fordítani, különös tekintettel arra is, hogy a 90-es években a történeti ruszisztika-szovjetológia művelése a történettudomány legelhanyagoltabb területei közé tartozott, s így egy hosszabb távú, átgondolt építkezés szükséges ezen a területen.

A kutatócsoport tagjairól *adatlap* készül, amely tartalmazza eddigi, Oroszország történetével kapcsolatos publikációikat, pontos tudományos és oktatói kondícióikat, aktuális kutatásaikat, valamint elérhetőségeiket, s ezt szándékaink szerint egy bemutatkozó, tájékoztató füzetben, továbbá az interneten közzé is tesszük.

A kutatócsoport létrehozásának módja és működése

Jelen alapító okiratot a csoport vezetője egy kérelemmel együtt benyújtja az intézmény dékánasszonyának, aki egyetértés esetén a BTK Kari Tanácsa elé terjeszti azt jóváhagyásra. Támogató döntés esetén jelen alapító okirat életbe lép, s a szervezet jogszerűen megkezdi működését.

Munkájára az egyetemi szervezeti és működési szabályzat – SZMSZ – vonatkozik, az alapító okiratban fentebb felsorolt specifikumokkal. Az egyes kérdésekről a kutatócsoport tagjai konszenzussal döntenek a vezető előterjesztése alapján, vita esetén egyszerű szavazattöbbséget alkalmaznak, egyenlőség esetén a csoportvezető szavazata dönt. A kutatócsoport nem jogi személy, hanem egyetemi műhely, így a fentiekben és az egyetemi szabályzatokon kívül további szabályozásra nincs szüksége, de fenntartja magának a jogot, hogy kizárja tagjai közül azt, aki a csoport működésében tartósan nem vesz részt, vagy viselkedésével vagy bármely más módon kellemetlenséget okoz a csoport egészének vagy többi tagjának, vagy lejárhatja az alkotóműhelyt.

A csoport részére névtábla készül, levelezéseikben, tudományos kapcsolattartás során használhatják a csoport nevét, és hivatkozhatnak abban meglévő tagságukra.

Kutatási profil

A történeti ruszisztikai tudományos műhely nevének és célkitűzéseinek megfelelően elsősorban a XX. századi orosz-szovjet, majd újból oroszává váló történelmet kívánja kutatni. Ugyanakkor a modernkor fogalmát nem értelmezi szűken, s vizsgálódásai kiterjedhetnek napjainkra, valamint a folyamatok XIX. századi előzményeire is.

A kutatócsoport a klasszikus történettudományi felfogásnak megfelelően kül- és belpolitikai, társadalom-, gazdaság- és ideológiatörténeti kutatásokat kíván elsősorban folytatni, nem megelégedve a historiográfiáról, de nyitottan viszonyul a társtudományokkal kiépíthető interdiszciplináris kapcsolatokhoz is. Így nem zárkózik el a kultúr- és művelődéstörténeti feladatoktól, a történeti földrajz, a politológia, a történeti statisztika vagy a szociológia eredményeinek beépítésétől sem, amennyiben azok egy színvonalas kutatás keretében kapcsolatba hozhatók a csoport fő tevékenységével.

Kapcsolattartás más tudományos műhelyekkel

A tudományos műhely be kíván tagolódni a hazai tudományosság rendszerébe, és be kíván kapcsolódni a szakirányú hazai és nemzetközi szakmai vérkeringésbe. Ennek érdekében kiemelt jelentőséget tulajdonít a már meglévő hazai fórumokkal történő kapcsolatfelvételnek és együttműködésnek, mindenekelőtt az ELTE Ruszisztikai Központjával, és a PTE Kelet-Európa és a Balkán Története és Kultúrája elnevezésű kutatócsoportjával, valamint az alapító pécsi doktori programmal törekszik szoros szakmai együttműködésre. Emellett a szombathelyi Szláv Történeti és Filológiai Társaság, valamint az ELTE Kelet-Európa Tanszéke is a kiszemelt és kiemelten kezelt partnerintézmények közé tartozik.

Rajtuk kívül a csoport, kihasználva alapítóinak korábban kiépített kapcsolatait, a RAN (Orosz Tudományos Akadémia) Kelet-Európa Intézetének hungarológusaival, az MTA-RAN Magyar-Orosz Történelem Vegyesbizottság, illetve a moszkvai egyetem kutatóival, valamint a legrangosabb XX. századi orosz történelmet kutató nemzetközi szervezettel, az AIRO XXI-vel kíván szoros együttműködést kiépíteni, de természetesen nem zárkózik el semmilyen szakirányú, színvonalas kutatást folytató nemzetközi vagy hazai szervezettel történő kooperációtól sem.

Logisztikai háttér, technikai feltételek, tudományos infrastruktúra

A kutatócsoportnak egyelőre önálló helyisége nincs, bázisát a tag egyetemi oktatók tanszéki szobáira, illetve az alapítását támogató tanszékek irodatechnikájára építi. Így a fénymásolással, számítógéppel, internethasználattal stb. kapcsolatos, valamint egyéb feladatok a történész doktori program, illetve az Újkor- és Modernkori Történeti Tanszékek eszközállományára épülnek. Természetesen egy nyertes pályázat esetén a szakmai közösség törekszik az önálló technikai-infrastrukturális feltételek megteremtésére.

A kutatócsoport elérhetőségei

A kutatócsoport jelenlegi központja: 7624 Pécs, Rókus u. 2. M. épület, 2. emelet 211. sz. szoba. (a kutatócsoportvezető tanszéki szobája)

Tel: 72/315-942/3504 mellék

Fax: 72/501-565

Mobil: 06-30/459-5903

E-mail: bebesi@btk.pte.hu

A kutatócsoport hivatalos neve: *Modernkori Oroszország és Szovjetunió Történeti Kutatócsoport*

Az alapító okirat kelt: Pécs, 2004. május 16.

Az alapítók nevében:

Dr. habil. Bebesi György PhD., egyetemi docens,
Kutatócsoportvezető, sk.